

TRIGODNJA DANEGA.

Katolski cerkveni list.

№. 21.

V Četertik 13. Rožnika.

1850.

Izlaganje Lavretanskih litanij.

(Dalje.)

Skrinja miru in sprave, za nas Boga prosí!

Med vsimi reči, ktere so bile v šotoru, od Mojzesa postavljenim, in v Salomonovim tempelju v božjo službo odločene, je bila nar perva in nar imenitniši „skrinja zaveze“. Zatorej sveta katolska cerkev, potem ko je presveto Božjo porodnico pod podobo Salomonove hiše povelicevala, jo zdaj časti pod podobo „skrinje zaveze“ ali „skrinje miru in sprave“; zakaj? zato ker se veličastvo in prečudne lastnosti skrinje zaveze v nar vikši stopnji per Marii najdejo.

1. V skrinji zaveze ste bile tabli božjih zapoved hranjeni, po kterima je bil Bog z Judovskim ljudstvom zavezo storil. Zato se ji pravi skrinja zaveze, in šotor, v kterim je bila ta skrinja shranjena, se šotor zaveze imenuje. — Presveta Mati je ne le skrinja zaveze ali postave imenovana, ampak skrinja postavodajavca samiga. Ona je zares skrinja zaveze, vsim ljudem dana, v znamenje nove zaveze, ktero je Bog z vsim človeštvom storil. Ona je mati milosti, in kakor znamenje ali napovedovavka milosti po Kristusu, njenim Sinu, človeštvu skazane. In ker je ta milost mir in spravo z Bogom ljudem prinesla, zato je Marija tudi „skrinja miru in sprave“ imenovana.

2. Skrinja zaveze je bila iz lesa „setim“ narejena; ta les je lep, terdin in nestrohljiv, in pomeni prelepe, riteske in sosebne čednosti Božje matere. Pomeni pa tudi nestrohljivost telesa presvete Device, kteriga červ poželjivosti in nečistih misel nikoli razjedal, kteriga tudi smert in trohnoba pokončala ni. Ni tolikanj umerla od bolezní, ampak od ljubezni, in njeno telo je spet z dušo sklenjeno v nebesi šlo, kakor pobožni učeníki pričajo.

3. Skrinja zaveze je bila od znotraj in zunaj z zlatam prevlečena. Marija je bila od znotraj in zunej z zlatam ljubezni ozaljšana; od znotraj z ljubeznijo do Boga, od zunej z ljubeznijo do bližnjiga. Od znotraj in zunej je bila pozlačena, ker je notrajno in unajno čast Bogu skazovala; ker je

prečudno lepoto duše in telesa imela. Na duši se je gnada, ljubezen in svitloba vsih čednost blisketala; na telesu se je pohlevnost, postavnost zadržanja in obnašanja svetila.

4. Skrinja zaveze je imela krog in krog od zgorej zlato krono. Marija je kronana kraljica nebes in zemlje. Skrinja zaveze je na obeh konceh pokrova dva zlata Kerubina imela, ktera po izlaganju s Hieronima polnost znanja pomenita, tedaj zastopnost in spomin Marije device. V skrinji zaveze je bila zlata posoda polna mane, in Aronova palica, ktera je bila ozelenela, svetla in mandelnov obrodila. V Marii je bila kakor v zlati posodi tista nebeska mana, ktera se vernim v jed in pijačo per s. obhajilu deli, namreč telo Kristusovo. V Marii je bila Aronova palica, ktera je ozelenela: Zelena palica je Kristus kakor dete, cveteča kakor mladeneč, sadunosna kakor mož. Sad palice so bili mandelni, to je Kristusov nauk, kteri je od zunej grenak, od znotrej pa poln presladkiga sladku znanja in modrosti. Skrinjo zaveze so Izraelci seboj v boje, zlasti v težavniši boje jemali, in od nje pomoči dobivali. Tako se tudi presveta Devica Marija, kader kaka posebna nadloga ali nesreča stiska, per kristjanih na pomoč kliče v očitnih molitvah in sprehodih; in pomočjo Božje matere so kristjani že večkrat v hudih vojskah zmagovavci postali.

To skrinjo božjo tedej vselej v svojih srcih nosimo s serčno pobožnostjo, de zoper zalezovanje sovražnikov varstvo, v nadlogah pomoč, v smerti tolažbo imamo. O skrinja živiga Boga, iz nestrohljiviga lesa od narvikšiga umetnika izdelana, z zlatam ljubezni od znotraj in zunej pokrita, ktera si hranila tistiga, kteri je postavo, sladko mano in med iz skale nehvaležnimu ljudstvu dal: ozri se na nas, pomagaj nam, sprejmi nas, zdaj in oburi ase smerti. O skrinja miru in sprave, za nas Boga prosí!

(Dalje sledi.)

Izobčenje (excommunicatio).

Vsaka družba ima svoje postave, ki jih morajo spolnovati, kteri hočejo družbini tovarsi biti. Ravno

zavoljo tega ima vsaka družba tudi oblast, nepokorne ude odločiti in iz svoje občine pahniti ali izobčiti. Kdor bi to hotel tajiti, bi bil ali nevedin, ali pa hudobin; nobeno mu časti ne dela. Brez take naredbe in pravice bi ne mogla družba obstati. In kdor je iz kake družbe odločen, se več, de potlej ne more več dobrot in pravic tiste družbe deležin biti, ker ni več njen ud. Tega je on pa sam kriv, ker ni hotel družbi in njenim postavam pokorin biti.

Tudi sv. mati katolska cerkev je družba, velika družba, in vsi katolski kristjanje smo njeni udje ali tovarsi. Ona ima svoje postave — zapovedi, pa tudi dobrote in pravice; kdor pa hoče poslednje vzivati, mora perye spolnovati. Ako pa noče nji pokorin biti, ji celo nasprotva, ima ona, kakor vsaka druga družba, oblast, ga iz svoje družbe odločiti ali izobčiti, ali ko bi bil sam iz nje stopil, to očitno naznaniti, in razodeti, de so mu vse pravice in dobrote sv. cerkve odvzete, in de se ga morajo verni, kakor očitniga pohujšljivca varovati. Le hudo zaslepljen in sovražnik vse resnice bi mogel biti, kdor bi to pravico sv. materi cerkvi vtajevati hotel, ktero vsaka družba ima.

Te pravice pa sv. cerkev nima samo po svojim bistvu, ampak tudi naravnost od njeniga začetnika Jezusa, kateri ji je povelje dal: „Ako kdo cerkve ne posluša, ti bodi kakor nevere in očitin grešnik“ (Mat. 18, 17). Te pravice so se poslužili že aposteljni (Dj. ap. 5, 9; 8, 20.); ravno tako tudi njih nasledniki, pred vsimi pa poglavar vesoljne matere cerkve, kterimu gre čuti in skerbeti za vse. Izobčenje je pa trojno: 1. manjši izobčenje, kteriga si tisti natvezi, ki s kakim izobčencam občenje ali tovarštvo ima. Od tega zamore vsak spovednik odvezati. 2. Veči izobčenje: nakoplje si ga, kdor kako pregreho dopernese, za ktero je izobčenje zažugano (lata sententia), ali pa če je od duhovske sodbe izobčen. Taki je odločen od prejemanja sv. zakramentov, od občine službe božje in obiskanja cerkve. Odvezati od tega zamore samo škof. 3. Veliko izobčenje (anathema), to je, popolnoma izločitev iz sv. cerkve in družbe ali občine vernikov. Pa tudi ta kazin se odpusti, in dobi se odveza, ako se nepokorni izobčenic skesa in poboljša. Cerkev, od sv. Duha vladana, nikomur ne naklada kazin za to, de bi ga žalila ali terpežila, temuč de bi se poboljšal in zveličal, ali kakor sv. Pavel pravi: „De bi bila duša oteta ob dnevu našiga Gospoda Jezusa Kristusa“ (1. Kor. 5, 4.) J.

Kakšno dobroto je katolska cerkev vživala, ko je bila vladajoča v Avstrii?

Desiravno se je katolska cerkev poprej v Avstrii vladajoča imenovala, in ji je bila od derzave pomč in bramba prirečena; je vender ravno ona bila grozno stiskana, ter je velikrat nar manj svobode imela. En zgled taciga ravnanja se v listu „pre katoličké duhovenstvo“ 1848 bere: „Petnajst let sedim pri uradni mizi, — pravi neki zanesljiv mož — ali kadar koli je bilo v tem času razpertje med katolskim duhovnam in nekatolskim pastorjem poravnovano pri okrajским uradu: vselej je bilo zadovoljenje katolskim duhovnu prirečeno. Ne rečem sicer, de bi se bil slehern zmed njih vselej prav in pravno obnašal; de bi pa ne eden zmed njih ne bil nedolžin, to vender ni mogoče.“

K temu žalostnemu zgledu, kako nočno so uradi, ki so večidel bili slabi kristjani katolsko cerkev stiskali, dopisnik pravi: „Slišati od taciga zateranja katolske cerkve, me je žalost obila; vender sim iz te žalosti zajel veliko utčo (tolažbo). Spomnil sim se besede Gospodove: „Ko bi bili iz sveta, bi svet svoje ljubil; ker pa niste iz sveta ampak sim vas jest od sveta odbral, toraj vas svet sovraži.“ Jan. 15, 19. Semkaj gre tudi, kar se dalje ondi bere: Spomnite se besed, ktere sim vam jest govoril: „Hlapec ni veči, kakor njegov gospod. Vse to pa vam bodo storili zavoljo mojiga imena, ker ne poznajo njega, kateri me je poslal.“ Jan. 15, 20. 21. — Iz gospode se je trosila med ljudstvo nejevera in verna vnemarnost, in se trosi se zdaj. In kako bi ne, ker kakor koga njegova suknja od kmeta loči, blezo misli, de mora tudi njegova vera ali saj njegovo življenje od uniga razločeno biti; tode vedo naj taki, de Bog pri sodbi ne bo na suk-njo gledal! Že večkrat sim slišal prostiga kmetiča prašati: „Kaj je vender to, de taki deželski gospodje, ki so toliko učeni, pa ne živé kersansko; ne hodijo k božji službi, se ne postijo itd.“ Kako veliko pohujšanje dajejo taki ljudje priprostim. Za to bo pa tudi hlapec, kateri ve voljo Gospodovo, in je ne spolnuje, veliko hujsi tepen. J.

Sedajni obšir katolske cerkve.

Spisal Valentin Sezun.

XIII. Avstriansko cesarstvo.

14. Ogersko.

(Dalje.)

Kirchdorf (Szepes-Varallya) ima kacih 3200 ljudi. Na hribu blizo tega terga stoji Cipski kapitel, sedež Cipskiga škofa in stara stolna cerkev gotiške podobe. Za škofa je zdaj tukaj namenjen čast. gosp. Szoboizky, ker poprejšen od Košutoviga ministerstva postavljen Dr. Vincenc Jekelfalusy ni bil poterjen. V to Cipsko škofijo je bil v l. 1806 prestavljen Ljubljanski prvi in zadnji nadškof Michael baron Brigido, in je l. 1814 umerl. V kapitelnu je tukaj 10 korarjev.

Rozenau (Roznava) ima čez 6000 ljudi, kterih je precej Luteranov. Tukaj je katolska škofija, velika stolna cerkev Marije Device vnebovzetja in Franciskanarjev. Za škofa je zdaj tu namenjen čast. g. Kollartsik, v kapitelnu je 6 korarjev.

Erlau (Eger, Agria), staro mesto v sredi rodovitniga polja in vinogradov, kjer sloveče erlavsko vino raste, ima 20.000 večidel katolskih prebivavcov. Tukaj je nadškofija z 12 korarstvi. Za nadškofa je namenjen čast. gosp. Adalbert Bartakovič de Kis-Apony, dozdej škof v Roznavi. V l. 1848 je bil za erlavskiga nadškofa namenjen Jožef Lonovič od l. 1834 škof v Čanadu. Zlo je letá slovil zavoljo svoje učenosti in razumnosti, tudi se je bil podal te leta k ranjimu papežu Gregorju XVI. v Rim zastran poravnanja mnogih zadev katolske cerkve na Ogerskim, ktero so ontotni protestanti in po imenu katolčani zmiram bolj podkopovali; ali v l. 1848—49 se ni bil prostiga ohranil od sočutja do madžarske vstaje. Hude kazni, ki bi mu jih bila vlada nakloniti utegnila, so na prošnjo ostrigonskiga nadškofa Joana Scitovski v to premenjene, de mora zdaj zunaj Ogerskiga od nekiga penzjona živeti. — V Erlavi je lepa stolna cerkev, ki jo je nepozabljiv nadškof Joan Ladislav

Pirker v l. 1832—1837 z neizmernimi lastnimi potroški rozidal. Samo za notranje olepsanje te cerkve, ktero je rokam Monaškiga malarja Moralda prepušeno, je Pirker v svoji zadnji volji 10.000 gold. odložil. Dalej je tukaj 6 družih cerkv, nadškofski liczum, bolnišnica usmiljenih bratov in slavni 28 sežnjev visok turn za zvezdoznanstvo, ki ga je bil učen Jezuit Hell postavil. — Imenovan nadškof Pirker je bil l. 1772 v Langu Stolnobeograške županije rojen, z 20 letmi je stopil v red Bernardinov, v samostanu Lilienfeld je živel od l. 1796 do 1807 kot samostanski oskerbnik (Oekonom), od l. 1807 do 1812 je bil fajmošter v Dürnic-u, kjer je mogel veliko prestati zavoljo takratne vojske s Francozi. Le njegova zgovornost in ponudba samiga sebe za poroka, de se ne bo nobenimu Francozu nič žaliga storilo, je vojvoda la Bouyer-a, ki je bil zavoljo usmertenja posameznih vojakov z razkačen, potolažila, de l. 1809 Dürnic ni bil požgan. Od l. 1812—1818 je bil Pirker Lilienfeldski opat, 1818—1821 škof v Cipsu, 1821—1827 nadškof in patriarh v Benedkah. V tem času je Pirker večidel svojih pesniško-verskih del v nemškem jeziku dokončal, zavoljo katerih on po pravici toliko slovi. Te dela so: Tunizia ali vojska cesarja Karlna V. zoper roparsko državo Tunis v Afriki, cesar Rudolf Habsburški, biseri svetih starih časov, podobe iz življenja Jezusoviga in aposteljnov, pesmi hrepenenja po planinah. — V l. 1827 je bil Pirker erlavski nadškofski stol povzdignjen in še prihodni veki bojo oznanovali, koliko je on tukaj za povzdiga pobožnosti in pomanjšanje človeške revšine storil. Ogerskimu narodnemu muzeumu je on dal imenitno nabiro dražih od laških umetalnikov izmalanih podob, je napravil na svoje potroške cesto proti Pestu zdravilne hiše v toplicah Vari (Karlsbad) in Gastein za vojake, semeniše ljudskih učiteljev in šolo za risanje in pohvaljeno stolno cerkev v Erlavi. — Kakor dober pastir svoje čede je hitel v l. 1831, ko je bila strašna kolera na Ogersko peršla, iz Dunaja, kjer je ravno zavoljo opravkov bil, v Erlavo k svojim bolnim ovcam; v deželnih zborih v Presborku, zlasti v l. 1839 in 1843 je on serčno govoril za pravice katolske cerkve, ktere so poslanci in plemenitniki bolj in bolj vničiti iskali, in se ni bal nekimu grofu Kazimiru Batthiany in drugim silovitim protivnikom katoličanstva v zboru glasno očitati, de oni do kersansko-katolske vere nič boljšiga duha nimajo, kakor Neron in drugi kervoželjni trinogi, ki so v prvih 3 stoletjih tolike potoke kersanske kervi prelili! Zavoljo tolike učenosti in pastirske gorečnosti so ga spoštovali vsi pošteni ljudje katolske in nekatolske vere; ali manjkalo se mu tudi ni grenkih ur. Neki grof Buttler je od njega tirjal, de bi mu dovolil od svoje žene se ločiti in drugo vzeti; nadškof Pirker mu odgovori, de katolska cerkev tega nikdar ne more perpustiti, ker se ravna po Jezusovih besedah Mat. 5, 32 in Mat. 19, 9. Zdaj je Buttler zažugal, de bo Luteran postal. Luterani namreč in drugi krivoverci tergajo tebi nič meni nič zakonske zveze, katerih se nasitijo in delajo nove, ktere po imenovanih rekih sv. pisma niso družiga kakor gole prešestva. Na Pruskim je bilo taciga ločanja v l. 1837 nič manj kakor 2391 parov od sodnije poterjeniga, in tako imenovana sveta zbornica ali sinoda v Petrogradu jih na leto poterdi do 200!! — Nadškof Pirker se je zavoljo svoje bolehljivosti večkrat na Dunaj podal pomoči zdravnikov iska; tam je bil 24. oktobra 1847 nevarno zbolil, 29. oktobra je prijel sv. zakramente, in l.

grudna pred polnočjo je bil še obhajan. „Ali je vse v redu?“ to važno vprašanje je bil njegov zadnji glas, in ob 4. uri 2. grudna zjutraj je umerl v Gospodu. Pokopan je na Lilienfeldskim pokopališi, njegovo serce pa počiva v stolni cerkvi v Erlavi. (Dalje sledi.)

Boj se, hudodelnik! Bog je pravičin!

Ne dolgo po francoski spertii ali puntu je častit mašnik v bolnišnici skerbel za duše bolnih in ranjenih, ter jim delil utehe in svetosti katolske cerkve. Pravili so mu enkrat od vojaka, ki je neki ves ves obsekan, le čudo, de se more živeti. Duhoven ga želi viditi in se urno k njemu poda. Najde človeka, kteriga obličje je veliko zadovoljnost razodevalo, in mu reče: „Perjatelj! pravili so mi, de ste zelo hudo ranjeni“. — Bolnik se mu nasmeja, in reče: „Častitljivi gospod! Vzdignite malo mojo odejo“. Duhoven mu vzdigne pri glavi odejo, in s strahom ugleda, de revež rok nima. Ko duhoven nad tem stermi, mu bolnik reče: „Kaj, vi se čudite nad to majhnostjo? Odkrite mi malo noge“. Duhoven odkrije, in vidi, de ste vojsaku tudi obe nogi odsekani. „Oh, ubogi človek, kako se mi smilite!“ duhoven ves zalostin zakličče. „Nikar me ne milujte ne!“ mu odgovori obsekanec, „gospod oče, jaz le to terpim, kar sim zaslužil; ker ravno tako sim jaz delal z nekim križem. Šel sem enkrat k vojaški trumi (armadi) s svojimi tovarši, in prišli smo na cesti h križu, kteriga je bila zgrešila steklost republikancov (roparskih puntarjev). Tu sim bil jez prvi pripravljen, sim gori splezal, ter sim Križanimu odsekal roke in noge, de je na tla padel. — Komaj pridem v tabor, smo se udarili, in pri prvim naskoku sim bil tako zdelan, kakor me zdaj vidite. Pa hvaljen bodi gospod Bog, kteri mojo hudobijo na tem svetu strahuje, de mi bo na univ. svetu milostljiv, kakor upam od njegoviga veliciga usmiljenja!“

Blagor mu, de je strahovanje božje pravice še do časa spoznal, in čas k temu obernil, se s tistim spraviti, nad kteriga podobo se je bil tako grozno pregrešil! (Hlas jedn. kat.) J.

Razgled po kersanskim svetu.

Rim. V govoru, s kterim so sv. oče papež Pij IX. v skrivni svetovavnici 20. p. m. zbrane kardinale ogovorili, se nar. pervo serčno zahvalijo Bogu vsigamogočnimu, čigar prečudna previdnost sicer vedno nad sveto cerkvijo čuje; vunder se je pa posebno te zadnje leta tista nebeška moč pokazala, s ktero je Gospod per svoji cerkvi vse dni do konca sveta ostati obljubil. Hvalo pa tudi vedo vsim ljudstvam in kraljem, katerih se je bila božja previdnost poslužila, de se je mir v Rimsko mesto in deželo zopet povrnil. Zahvalijo se torej posebno neapolitanskimu kralju Ferdinandu II., kteri je s svojo ženo Marijo Terezijo hitro v Gaeto peršel, resnično spoštovanje do Kristusoviga namestnika pokazat ter ga z mnogimi deli kersanske ljubezni obsut. Hvaležno se dalje spomnijo francoskiga ljudstva in njegoviga predsednika; zakaj to ljudstvo je verle vojake poslalo, Rimsko mesto silnih stisk in nadlog rešit, ter poglavarja vanj nazaj perpeljat. Ravno s tako hvaležnostjo povedo, koliko si je presvitli avstrijsanski cesar Franc Jožef perzadeval, papežovo gospodarstvo na Rimskim ohraniti ter nezveste okolice z močno vojsko pravimu vladarju zopet perdobiti. Hvalo pa tudi gre španski kraljici Marii Izabeli, ktera je vse katolske ljudstva povabila braniti pravice očeta vsih vernih ter je potem svoje vojake v ta namen poslala. Ne pozabijo se pa tudi zahvaliti tistim vladarjem, kteri sicer niso katolske vere, pa so

vunder za varstvo pravic rimskiga poglavarstva veliko perpomogli. Zahvalijo se še na zadnje vsim poslancam ptujih dežel, kateri so jih povsod spremljali; vsim škofam, kateri, akoravno so bili sami v nar večih nadlogah, vunder niso opustili z gorečnostjo cerkvene svobode varovati in za zveličanje sebi izročeni čed skerbeti; vsim kardinalam, kateri so jih v terpljenji tolažili, v nevarnostih jim svetovali, v stiskah jih podpirali. Zdaj pa opomnijo, kako si hudobni ljudje perzadevajo, vse kar je svetiga, počerniti, nevero pa in nekersansko življenje razširiti, ter serce in glavo nevedniga ljudstva in lahkomisljene mladosti pogubiti, in, ko bi mogoče bilo, katolsko cerkev razdjati. Zato pa sv. oče, kakor so sami perpravljani z veseljem življenje dati za Jezusa in njegovo cerkev, vse škofe opominjajo, kakor dozda, tudi se v prihodnje z vedno veči gorečnostjo in modrostjo za sveto vero brez strahu se vojskovati in sovražnikom se zoperstaviti ter sebi izročeno čedo sovražniga zalezovanja obvarovati in na pot zveličanja perpeljati. Dalje pa reko: „Zdaj vam imamo pa v rešnici silno veliko tolažilo naznaniti, ktero nam je tolike težave polajšalo, ko smo zvedili določila, s katerimi je naš preljubi sin v Kristusu, Franc Jožef, svitli avstrijski cesar, apostolski ogerski in pemski kralj, v posebnim strahu božjim in v družbi s služabniki svojiga cesarstva, prav kakor smo mi in naši častitljivi bratje, škofje njegoviga veličiga cesarstva, želeli in tirjali, v nar veči slavo svojiga imena in v neizrečeno veselje vsih dobrih katolski cerkvi dolgo željeno svobodo z veselim in perpravnim sercam zopet dajati začel. Zato pa temu presvitlimu cesarju in kralju za tolikanj imenitno in katolskiga poglavarja vseskozi vredno delo po pravici hvalo vemo in mu zato iz serca srečo vošimo v Gospodu. Imamo pa zraven nar veči upanje, de bo ta tako bogaboječji poglavar v svoji vdanosti do cerkve tolikanj imenitno delo dokončaval in dokončal in tako venčal svoje zasluge za katoličanstvo“. Precej po tem pa naznanijo, kako zlo jih boli, de se je na Sardinskim cerkvenim pravicam protivna postava dala in de je Turinski nadškof Alojzi Franzoni v ječo veržen bil; povejo pa tudi, de so se zavoljo imenovane postave in zavoljo nadškofu storjene krivice per vladii pertožili, ter upajo, de se bo vse poravnalo. Po tem pa, ko se omenijo, de se tudi v Belgii nevarnosti za katolčane bližajo, takole govore: „Ker nas pa tista apostolska ljubezen, s ktero vse narode in ljudstva v Gospodu objamemo, tolikanj žene, nič bolj ne želeli kakor de se vsi v veri in spoznanji Sinu božjiga zedinijo, ogovorimo z vso ljubeznijo svojiga serca vse tiste, ki so od nas odločeni, in jih zarotimo v Gospodu, de temo svojih zmot odženo, luč resnice pogledajo ter se v naročje matere svete cerkve in k temu sedežu sv. Petra vernejo, na katerim je Kristus stalo te cerkve postavil“.

V kitajskim mestu Schanghai, kjer je 200.000 prebivavcov, je že velika kersanska (anglikansko-škofja) cerkev sozidana; posvetil jo je prvo nedeljo tekočiga leta M. Clatchie, anglikanski škof v Hongkong-u. Spreobrnjen mlad Kitajec je duhovni pomočnik fajmoštra te cerkve, ki se je večidel z dnaram Amerikanca Appleton-a sozidala. Prav blizo te cerkve stoji edin nar večih ajdovskih tempelnov. Schanghai je per morji, ne deleč od mesta Nanking, kjer se modra reka v rumeno morje steka; samo v tem mestu smejo Anglezi kupčevati, kakor jim je bilo po v Nanking-u storjenim miru pervoljeno.

Kakor „Katolik Standard“ pové, je W. Dods-worth, fajmošter v Londonu faro popustil, verniti se v katolsko cerkev.

Katolčani v Kalifornii so škofa v New-York-u

prosili, jim duhovnov poslati. Ker pa ta škofija sama dosti duhovnov nima, so škof to prošnjo v Pariz poslali. Več duhovnov se bo tedej kmalo v S. Frantsko podalo.

V Koesfeldu so 25. vel. travna vaik praznik imeli, kjer imajo koščik svetiga križa že 1950 let shranjen. Pravijo, de je bilo te dni 50.000 romarjev v mestu.

V Walldürn je šlo 27. vel. travna 2000 ljudi, 28. pa 1000 deklet in žen. Piše se, de se nobeno leto ni bilo toliko pobožnih romarjev.

Sardinski kralj je osmim cerkvam Anciejske škofije 45.000 frankov v dar dal. Tudi je nekaj posebniga, de so trije Savojski škofje v Anney, Maurienne in Tarantaise „veliki križ“ Mavricjeviga in Lazarjeviga reda dobili.

Na Dunaji se je 3000 Rongancov, to je, novih nejevernikov, nabralo, cesarsko vladijo prositi, de bi se njih družba veljavna spoznala. Med tem se jih je pa 18.000 zakramenta sv. birme vdeležilo, zadobiti moč, vojskovati se zoper hudobijo za čast božjo. Pokazala se je tudi v djanji cerkvena svoboda, ker je Viale Prela, poslanec sv. očeta Pija IX., v predmestji sv. Leopolda sveto rešnje Telo v slovesnim obhodu nosil.

V Berlinu perporočuje sloviti blagovest Dr. Gützlaff v posvetovanje cerkvenih zadev tam zbranim duhovnam in drugim perjatlam obhodnic kersanske obhodnice na Kitajskim.

Vsi pruski vojaki katolske vere in vsi katolski duhovni, kateri so per vojakih v službi, so Brezlavškemu škofu podverženi. Tako je pruska vladija s papežem vred sklenila, ker je Brezlavška škofija nar veči in ena nar starjih dežel pruskiga kraljestva.

V Pomorji, pruski deželi, si Menoniti silno perzadevajo, kristjane zapeljati, ker jim spise delé ter jim perporočujejo, jih dobro prevdariti. Ko vidijo, de so njih duše nepokojne, jih začno pregovarjati, dokler jih ne pregovoré. Potem gredo k potoku in se dajo zopet kerstiti.

Bezansonski nadškof je 23. vel. travna v Rim peršel ter sv. očetu v imenu svoje in bližnjih škofij v znamenje ljubezni in spoštovanja drago in lepo monštranco podaril. Bila je precej izpostavljena v cerkvi sv. Petra, kjer se je ravno ta dan štirdeseturska molitev začela. Napoleonova žena, Marija Ludovika, jo je za papeža narediti dala, podaritev se je pa opustila. Imenovani nadškof jo je z milimi darovi duhovnov in neduhovnov svojiga nadškofijstva, in sicer zlo pod ceno, za 50.000 frankov kupil.

Več piemonteških škofov je zdaj v Rimu. Kakor cesarski vojaki perpovedujejo, bo Avstrija zoper Piemonteze na noge stopila.

Brezlav. Po povelji Brezlavškiga knezoškofa Diepenbroka bodo duhovni ondašnje škofje mesca Velikoserpana in Kimovca duhovne vaje (eksercicije) imeli v Brezlavi, v Glacu, v Neisse in na gri sv. Ane za voditev te vaj je fajmošter Dr. Westhoff iz Münsterske škofije poklican.

Česko. Častiti škof v Budiegovick, Jožef Andrej Lindauer, so 4. t. m. ob šestih popoldne umerli. Le 4 leta so vladali Budiegoviško škofije. Z lastnimi velikimi stroški so vpeljali v svoje škofijsko mesto milc sestri in v zadnji volji posebno mestno bolnišnico bogato obdarili.

Line. Tudi čast. škof v Lineu, g. Giegor Tomaž Ciegler so nevarno zboleli in niso v binkoštih nič več mogli zakramenta sv. birme deliti; so že 80 let stari.

Visoko čast. kardinal Švarcenberg se bodo že proti koncu t. m. na nadškofski sedež v Prigi presilili.